PL

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 20 czerwca 2006 r.

wydana na wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo bankowe

(CON/2006/31)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 15 maja 2006 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie opinii w sprawie projektu ustawy (dalej „projektowana ustawa") zmieniającej ustawę – Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r.[1] (dalej „Prawo bankowe").

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 105 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz szóstego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/414/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych[2], jako że projektowana ustawa dotyczy przepisów odnoszących się do instytucji finansowych w zakresie, w jakim wywierają one istotny wpływ na stabilność instytucji i rynków finansowych. Zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego, Rada Prezesów wydała niniejszą opinię.

1. Założenia projektowanej ustawy

1.1 Projektowana ustawa ma w założeniu ułatwić przeprowadzanie procesów restrukturyzacyjnych w ramach sektora bankowego[3] poprzez zniesienie zakazu podziału banków działających w formie spółki akcyjnej, wprowadzonego w polskim systemie prawnym w maju 2004 r.[4] W tym celu, projektowana ustawa ma zezwolić na podziały banków działających w formie spółki akcyjnej, dokonywane na podstawie odpowiednich przepisów Kodeksu spółek handlowych z dnia 15 września 2000 r.[5] (dalej „Ksh").

---

1 Ustawa – Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665, ze zm.).

2 Dz. U. L 189 z 3.7.1998 r., str. 42.

3 Drugi akapit uzasadnienia projektowanej ustawy.

4 Zmiana została wprowadzona za pomocą art. 1 pkt 72 ustawy z dnia 1 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2004 r., Nr 91, poz. 870), która wprowadziła obecny art. 124b Prawa bankowego, z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 2004 r.

5 Dz. U. z 2000 r., Nr 94, poz. 1037, ze zm.

1.2 Na skutek przeprowadzonej reformy, akcjonariusze banku działającego jako spółka akcyjna mogliby, w oparciu o zarejestrowany publicznie plan podziału[6] oraz po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego[7], przeprowadzić jedną z następujących operacji: (i) przenieść cały majątek istniejącego banku na inne banki w zamian za akcje w bankach przejmujących wydawane akcjonariuszom banku dzielonego (podział przez przejęcie)[8]; lub (ii) przenieść część majątku istniejącego banku na inny bank, w zamian za akcje w banku przejmującym wydawane akcjonariuszom banku dzielonego (podział przez wydzielenie)[9]. Projektowana ustawa wyraźnie wyłącza przy tym podział banków spółdzielczych[10]. Banki przejmujące majątek banku dzielonego mogą być zarówno bankami krajowymi, jak i instytucjami kredytowymi licencjonowanymi w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG)[11]. Akcje prowadzących działalność bankową spółek akcyjnych nadal funkcjonujących po przeprowadzeniu podziału mogą być przedmiotem dalszego obrotu na zasadach ogólnych.

1.3 Przepisy wprowadzane projektowaną ustawą funkcjonowałyby niezależnie od aktualnych przepisów pozwalających – pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Bankowego – na przenoszenie składników majątkowych pomiędzy bankami działającymi w ramach jednej bądź różnych grup, w drodze bezpośredniego zbycia przedsiębiorstwa bankowego[12].

2. Uwagi EBC

2.1 Według uzasadnienia projektowanej ustawy uchylenie zakazu podziału banków działających jako spółki akcyjne ma być konieczne w celu usunięcia barier utrudniających niezbędne procesy restrukturyzacyjne sektora bankowego. Projektowana ustawa zakłada przy tym możliwość zapewnienia, aby procesy zrzeszania, łączenia i podziału nie wpływały negatywnie na banki podlegające takim procesom – celowi temu służyć ma prawo Komisji Nadzoru Bankowego do odmowy udzielenia zezwolenia na podział banku, w przypadku gdy byłoby to niekorzystne dla ostrożnego i prawidłowego zarządzania bankiem. Projektowana ustawa zakłada zatem potrzebę pogodzenia elastyczności w procesach restrukturyzacyjnych w zakresie działalności bankowej oraz zapewnienia ochrony deponentów i stabilności finansowej.

---

6 Art. 534-535 Ksh.

7 Art. 1 ust. 3 projektowanej ustawy, wprowadzający art. 124c ust. 2 Prawa bankowego.

8 Art. 1 ust. 3 projektowanej ustawy, wprowadzający art. 124c ust. 1 lit. a) Prawa bankowego, powołujący art. 529 ust. 1 pkt 1 Ksh.

9 Art. 1 ust. 3 projektowanej ustawy, wprowadzający art. 124c ust. 1 lit. b) Prawa bankowego, powołujący art. 529 ust. 1 pkt 4 Ksh.

10 Art. 1 ust. 2 projektowanej ustawy, zmieniający art. 124c ust. 2 Prawa bankowego.

11 Art. 1 ust. 3 projektowanej ustawy, wprowadzający nowy art. 124c ust. 1 Prawa bankowego, w związku z art. 4 ust. 1 pkt 17 oraz art. 4 ust. 3 Prawa bankowego.

12 Art. 124a Prawa bankowego, wprowadzony przez ustawę nowelizującą z dnia 1 kwietnia 2004 r. (patrz przypis 4 powyżej), z mocą obowiązującą od dnia 1 maja 2004 r.

2.2 Jakkolwiek brak jest szczegółowej wspólnotowej regulacji sprawowania nadzoru nad wskazanymi powyżej przekształceniami banków, Dyrektywa Bankowa[13] formułuje – w celu stosowania w sposób ciągły – szczegółowe wymogi regulacyjne dotyczące działalności bankowej, jak również warunek uzyskania zgody organu nadzoru na prowadzenie takiej działalności. W stosunku przy tym do operacji restrukturyzacyjnych obejmujących instytucje kredytowe, wiele Państw Członkowskich przewiduje obowiązek zapewnienia przez organ nadzoru, iż przeprowadzane procesy restrukturyzacyjne – niezależnie od ich aspektów handlowych – nie wywołują wątpliwości dotyczących stabilności finansowej lub sprawowania nadzoru.

2.3 EBC ocenia aprobująco przepis projektowanej ustawy przewidujący, iż banki przejmujące aktywa banków podlegających podziałowi mogą być zarówno bankami polskimi, jak też instytucjami kredytowymi pochodzącymi z EOG – można bowiem oczekiwać, iż wyjaśnienie to posłuży zapewnieniu równych warunków konkurencji. Dalsze wzmożenie przejrzystości działań nadzorczych można byłoby przy tym uzyskać (być może w ramach przepisów wykonawczych) poprzez bardziej szczegółowe określenie zasad dotyczących procedury uzyskiwania zezwolenia wskazanego w art. 1 ust. 3 projektowanej ustawy oraz katalogu danych przekazywanych w tym zakresie organowi nadzoru.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem, dnia 20 czerwca 2006 r.

[podpis]

Prezes EBC

Jean-Claude TRICHET

13 Dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnosząca się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz. U. L 126 z 26.5.2000 r., str. 1).